

נשים מעלות סטטוס

תערוכה בבית אריאלה

נשים מעלות סטטוס

אוצרת, יוזמת, עורכת ומפיקה: שלומית ליר

חלק משתתפות התערוכה:

- 6..... אלמז זרו-יאלי
- 7..... אפרת כהן-נוימן
- 8..... דפנה אבן ליכוב
- 9..... טל שניידר
- 10..... טלי מרגלית
- 11..... יונית צוק
- 12..... יעל בן יפת
- 13..... ד"ר ישראלה בן אשר
- 14..... ליאורה לנגר
- 15..... מוזיין עבד אלחלים
- 16..... נורית חג'אג'
- 17..... נטע דנציגר-אפשטיין
- 18..... סמדר זמיר
- 19..... עדה לזורגן
- 20..... עפרה אור
- 21..... רינה מנצור
- 22..... שלומית ליר
- 23..... שלי שטרקר-שלו
- 24..... שרון לנגר

אודות התערוכה

התערוכה "נשים מעלות סטטוס" מבקשת לייצר קריאה מחודשת למשמעותו של המרחב הציבורי בעקבות עלייתן של הרשתות החברתיות. היא מבקשת להמחיש את הפוטנציאל הטמון באוריינות טכנולוגית כדרך להתגבר על המנגנונים המשתיקים את קולותיהן של נשים, ולייצר נוכחות של נשים בשיח הציבורי ברשת ומחוצה לה. הספרייה נפתחה לראשונה ב- 18/3/14 בגלריית ספריית בית אריאלה בתל אביב. הבחירה בחלל הגלריה של הספרייה הציבורית פעלה כאקט מאתגר וסמלי של ניכוס חלל ציבורי, המייצג קנון כתיבה ותרבות ומבטא בדרך כלל את המבט הגברי. ההתכתבות בין המרחב הווירטואלי למרחב הממשי נועדה לסמן את האפשרות להניע גל פמיניסטי חדש, ולהשתמש בפלטפורמות המקוונות כמקור ליצירת שינוי חברתי רחב היקף המערער על דפוסי החברה הפטריארכלית.

צלמת התערוכה: **שרון לנגר**
מעצבת גרפית ויוצרת קולז': **אגנס פוראי**

<http://www.facebook.com/womenraisingthestatus>

***

מניפסט העצמאות של נשים ברשת: סדר יום פמיניסטי במרחב הקיברנטי

אנו באות למדיה החדשה בגישה אופטימית המבקשת למצוא בה מרחב חדש ודמוקרטי של תקשורת, המאפשר נראות וקול לנשים. עם זאת, איננו יכולות שלא להתייחס לתופעה המדאיגה של שעתוק מבני הכוח הישנים באמצעות כלי דיכוי נפוצים כמו פורנוגרפיה, הדרה, השתקה וייצוג מועט של נשים בפלטפורמות האמורות להיות פתוחות לכל אחת ואחד.

המדיה החדשה מהווה מרחב אלטרנטיבי בו יכולים מבני הכוח הישנים להשתנות, מתוך שיתוף פעולה בין נשים ברחבי העולם ומתוך מודעת וכוונה לבנות במרחב הדיגיטלי בית חדש. המרחב הווירטואלי מאפשר לאתגר את הדרתן של נשים ממוקדי הכוח התרבותיים, החברתיים, הכלכליים והפוליטיים, ולפעול נגד שחזור הדיכוי וההדרה במרחבים המקוונים.

אנו קוראות לנשים באשר הן לפעול במשותף כדי לקיים את המרחב הדיגיטלי כמקום המאפשר דיאלוג מכבד, בו כל אחת מאיתנו שווה ויש בכוחה להשמיע קול ולהישמע. עלינו מוטלת האחריות להסיר את שכבות הפחד, ההשתקה, הביזוי וההקטנה שנערמו במהלך אלפי שנות היסטוריה, כנשים חופשיות המשמיעות את מגוון קולותיהן. על מנת להשיב לעצמנו כוחות שאבדו, נפעל באופן יזום ומודע ליצירת כוח נשי, בהתאם לעקרונות הבאים:

- 1. חדר משלך** - אנחנו לוקחות על עצמנו את החירות ליצור לעצמנו חדר משותף משלנו, לא כדי להסתגר בו, אלא כדי לייצר בו עוצמה וכוח משותפים, לצאת ממנו לעולם מחזקות ולומר את דברינו. במרחבים בטוחים משותפים: פורומים, קבוצות דיון ורשימות תפוצה בהם אנו בוחרות במה לשתף ועם מי לשתף, נחוש מוגנות ובטוחות להשמעות דעה, לחילופי דברים, ולהתייעצויות בינינו לבין עצמנו. הידיעה שאנחנו לא לבד, שהחוויות שאנו חוות משותפות גם לאחרות, שיש לנו אחיות שאת חלקן לא פגשנו - מהווה נתיב של שחרור.
- 2. מרחב שיח אלטרנטיבי חדש** - אנו נשמיע קול ברשת כתחליף נגיש לאמצעי התקשורת המסורתיים: עיתונות, טלוויזיה ורדיו, שנשים מודרות מהם באופן תדיר. ניקח חלק במרחב הציבורי, נשמיע את דעתנו ונפרק את ריכוזיות המידע והכוח שנמצא היום בידי תאגידים המנוהלים ע"י גברים.
- 3. כניסה מסיבית של נשים למרחבים מקוונים** - אנו נכונות שיח נשי גלובלי ונשנה את מבני הכוח באמצעות כניסה יזומה, אסטרטגית ומחושבת של נשים מכלל קבוצות החברה למרחבים מקוונים, ויצירת שיח משפיע.
- 4. שינוי בכוח הוויראליות** - אנו מודעות לכוח שיש למילים, לשפה ולדימויים משוכפלים, וליכולת לשכפל רעיונות באמצעות טכנולוגיות על פס רחב. אנו מבקשות להפיץ ידע חדש ולהשתמש בכלים החדשים של הרשת, כדי לייצר גל חזק של תודעה חדשה הנושאת תפיסות מגדריות שוויוניות.
- 5. סדר עולמי חדש** - אנו נשתמש במרחבים הווירטואליים שנפתחו בפנינו, כולל שימוש אסטרטגי ומובנה ברשתות החברתיות, כדי לשים את הדברים החשובים לנו כנשים מכלל קבוצות החברה, בראש סדר העדיפויות. תפיסות חברתיות כגון, מניעת אלימות מינית, שכר שווה לנשים, שני הורים שני מטפלים, ייצוג שוויוני בפוליטיקה, צריכות ויכולת לקבל מקום מרכזי בסדר היום החברתי.
- 6. מהרשת לשטח** - אנו נשתמש בכוח של הרשת, כדי להפיץ את הרעיונות שלנו לכל מקום אפשרי, ולהפוך שיח המקדם נשים ורעיונות פמיניסטיים למיינסטרים. ניכנס למרחב המקוון לא כדי להיבלע בו, אלא כדי לייצר זיקה למרחבים המתקיימים הלכה למעשה בשטח. נשלב פעילות בסייבר ובשטח על מנת להשפיע וליצור הזדמנויות

- נוספות עבור נשים בעולם במגוון תחומים בהם: שכר, תקשורת, ייצוג הולם, ביטחון ועוד.
7. **סיוע הדדי** - אנו נפיץ את הידע כדי לשנות תודעה, מתוך הכרה במצב המתקיים כעת. נעלה למודעות את ניצול הנשים ונפעל לשינוי המצב החברתי על ידי שיתופי פעולה להגדלת כוח ההשפעה של נשים בחברה.
  8. **בשם הסולידריות** - נפעל ליצירת מרחבים מקוונים בהם נשים באשר הן תהיינה בטוחות להשמיע את דעותיהן, מתוך ידיעה שיש מי שמקשיבות להן ויש מי שמגיבות אליהן. יש מי שתומכות בהן מתוך הזדהות ואמפתיה.
  9. **כוח נשי טכנולוגי** - אנו ניקח חלק במהפך הטכנולוגי שאנחנו רק בראשיתו. המתכנתת הראשונה בעולם היתה אישה - עדה לאבלייס. אנו נעודד נשים להתיידד עם הטכנולוגיה, ולעשות בה שימוש ככלי להשפעה חברתית. הטכנולוגיה אינה צריכה להיתפס כצעצוע לבנים; היא העתיד שלנו, נשים וגברים כאחד.
  10. **לתכנת את המרחב המקוון מחדש** - אנו נפעל לשינוי השיח במרחבים מקוונים המשכפלים את השיח הישן, וליצירת מרחבים אלטרנטיביים בהם נשמר השוויון, ואת חופש הביטוי. בכל מקום בו ניתקל בהדרה או בייצוג מחפיר, ניצור אלטרנטיבה מקוונת: במחיאונים, בחדרי חדשות, בפורטלים, ובספרים המאתגרים את ההדרה הקיימת במרחב הציבורי ואת המבט הגברי השולט. יחד ננפץ חומות של הדרה והשתקה. בכוחנו ליצור מציאות שוויונית חדשה.

שלומית ליר
נשים פועלות ברשת

אלמז זרו-יאלי

משפטנית, שדרנית רדיו אינטרנט, בלוגרית, פעילה חברתית ואם לשתיים

לנפץ כל תקרת זכוכית

אימי הייתה בת 16 כשהחליטה באומץ להתחיל במסע הייחודי והמפרך לארץ הקודש. בדרך נתפסה ונכלאה בגונדר, שם עונתה ושילמה מחיר פיזי ונפשי למען האמונה והציונות. שלושים שנה עברו מאז, ואין גוף או מוסד שמטפל בפצעים ובצלקות הנפשיות שעימם מתמודדות נשים רבות שצלחו את המסע לארץ. אימי ואני מעניקות להן אוזן קשובה וליווי משפטי, בהתמודדותן מול הממסד בדרך להכרתן כאסירות ציון. בישראל כמעט ואין נשים אתיופיות בעמדות מפתח לא בשל היעדר כישורים, אלא כי קיימת רתיעה לקדם אישה, קל וחומר אישה שחורה. ברגעים בחיי בהם אני כמעט נשברת, אני נזכרת באימי בהיותה נערה אמיצה בת 16, ושואבת חזרה את כוחותיי. בזכותה הצבתי לעצמי מטרה לנפץ כל תקרת זכוכית שתיקרה בדרכי, לשמש מקור השראה לאחרות ולמצוא את הדרך להפוך את החברה לשוויונית יותר.

***

אפרת כהן-נוימן

אקטיביסטית אישית ופוליטית לענייני מגדר, פוליטיקה מקומית וחינוך

להאדיר רזון – להדיר נשים

השיח הציבורי על מגיפת ההשמנה בעולם המערבי מתעלם פעמים רבות מהתופעה ההפוכה: מגיפת אידיאל הרזון. מגפת "קידוש" הרזון נוגעת ביותר ממחצית הנשים, הנערות והילדות בארץ ובעולם המערבי. מדי יום ילדות ונערות נוספות מצטרפות למעגל ההרסני של חוסר שביעות רצון ממראה גופן ושל חיים בתחושה שהמראה החיצוני שלהן מהווה סוג של מכשול בעולם. נערות רבות אינן מרוצות מהמשקל שלהן, גם אם הוא תקין לחלוטין, ופעמים רבות מבצעות פעולות מסוכנות לבריאותן במטרה להיפטר ממנו. מה שנדמה להן כבעיה אישית ופרטית אינו אישי כלל. שורשיו נטועים עמוק בחברה שמאדירה רזון, עד כדי הדרה של הגוף הנשי המלא מייצוגים תקשורתיים. זכותנו לחיות במרחב שמקדם בריאות פיזית ונפשית כאחד, שמאפשר מגוון של צורות גוף ומשקל ומיטיב איתנו באשר אנחנו.

***

דפנה אבן ליכוב

פמיניסטית אמא לשלושה, מנהלת מחלקת חינוך ויועצת לקידום מעמד האישה

השמיעי קול חזק

בילדות הקול שלך זך, חזק, צלול ומבטא בדרכו את החלומות, את המחשבות ואת הרצונות שלך. מתוך אותו קול נולדת שפה – שפתך האינדיבידואלית היוצרת, משקפת, צובעת ומנגנת את המציאות ושרה אותה בתמימות ילדותית, בקולי קולות עם ובלי קהל. הגיעה העת לייצר דיאלוג עם עצמי, עם הילדה שבי - עם הילדה שבך. הקשיבי לילדה המורדת, זו שאינה נכנעת להבניה ולמסר החברתי הכפול הממשמע והממשטר, "תהיי יפה ותשתקי"- השיטה המאלמת את הדרך לביטוי: ביטוי הכוח, ביטוי הידע, הסמכות והנוכחות, העוצמה והייחודיות - ביטוי העצמי. הקול שלך יכול לחבר בין העולמות הפנימיים והחיצוניים. קחי לך את ההרשאה, השמיעי את הקול האקטיבי, האוטנטי, הנועז, זה שיש בו ביטוי לחיים שלמים ומלאים מתוך חיך ומתוך היותך, המובע מתוך החוויה הנשית. דברי אותך בקול- אישה. הנכיחי אותך.

***

טל שניידר

בלוגרית פוליטית ועיתונאית בעלת הפלוג, הבלוג הפוליטי. מכורה לחדשות

להתחיל לדאוג לתת ייצוג של גברים?

השופטת העליונה האמריקאית רות ביידר-גינסברג אמרה "למען השוויון בין המינים, זה חיוני שגברים יהיו בין מקבלי ההחלטות, כדי שלבחירותיהן תהיה גם משמעות שלטת". המאמץ של פמיניסטיות ברחבי העולם לשלב נשים בקרב מקבלי ההחלטות, הוא שוויון זוחל. זה קורה מעט, לאט וללא חלחול התפיסה ששוויון לנשים הוא אינטרס חברתי רחב, ולא רק של הנשים. במדינות בהן יישמו העדפה מתקנת, ייצוג מגדרי של כ-40% לבני המגדר הפחות מיוצג חל שינוי של ממש. והכלל נוסח כצופה פני עתיד: מי יודע, אולי יום אחד נצטרך אנחנו (הפמיניסטיות) לשמור מפני תת ייצוג מגדרי של גברים.

***

טלי מרגלית

אמא, מעצבת, אמנית רב-תחומית, כותבת ומפסלת במגוון חומרים

עם ישראל חי, נשותיו מוכות

בעשור האחרון נרצחו בישראל כ-150 נשים ע"י בני זוגן. נרצחו!
רצח המגיע, מן הסתם, בתום מסלול ההתשה שלהן.
לא נאנסו, לא הוכו-עד-עפר, לא אושפזו או חלילה מתנהלות תחת דיכוי, איום ואימה בכל רגע נתון. לא. לזה יש מספר אחר...
במציאות טעונת מגבלות, מתנהלת אישה בחברה שלנו תחת שלילת זכויותיה הבסיסיות, החברתיות, האנושיות...
והאקדח הזה הנגיש לו כל כך, הזיעה הקרה בלילה, הסימנים המעטרים גוף, המחנק כורך סביבה, ילדים ובכי.
מעטות נסות על נפשן אל מפלטן האחרון: המקלט - הנותן להן סיכוי להינצל. רבות מנשוא בתוכנו, בין קרובינו ומכרינו, נאלמות במציאות של עצמן ואין בהן הכוח לקום ולצאת מהמעגל. רק להושיט להן יד ולומר: קומי צאי, אחותי.

***

יונית צוק

הבלוגריסטית - www.bloggeristit.com חוקרת בלוגים בארץ ובח"ל

הגיע הזמן לבלוג משלך

שבי, פתחי את הפייסבוק, צרי פרופיל, הזמיני חברות, הצטרפי לשיח, הכיני לך קפה, קראי, הגיבי, היי חלק מקבוצה, צרי לך קהילה תומכת, אוהבת, פעילה, כזאת שעושה שינוי, מצאי את הקול שלך, כתבי, פרקי, התייעצי, יעצי, עמדי, רקדי, צלמי והעלי. מרגישה בנוח עם המדיה? זה הזמן לפתוח בלוג, שם תוכלי לשמור לעצמך את כל הרגעים המתוקים של החיים, והלא מתוקים, וההתמודדויות, והאושר ולפעמים גם הסתם. הבלוג הוא ארכיון מצוין שבו תוכלי לשתף וליצור קהל, בית, מקום להתפתח. צרי לך קהילת קוראים שמחכה לקרוא אותך ותהיה שם בשבילך בכל אותם רגעים. בבלוג תמצאי חדר משלך. דברים טובים יקרו. החיים במדיה החברתית מעצימים ויוצרים קהילה ועניין. הבלוג ייצור בחייך אפקט פרפר כבר מהפוסט הראשון. כתבי, פרסמי והגיעי למחוזות קסומים.

***

יעל בן יפת

חברת מועצת העיר תל אביב יפו, מנכ"לית הקשת הדמוקרטית המזרחית

לחנך במשקפיים אוהבים

את מערכת החינוך צלחתי בתחושה הולכת וגוברת של ניכור, למרות שיחסינו התחילו באופן נעים ומבטיח. לקראת הסוף הבנתי שכבר מדובר במשבר אמון קשה. אחרי הרבה שנים, הרבה מורים ומורות לא פורמליים וקלרה יונה אחת, הבנתי שזה לא אמור להיות כך. יש מנהלות שרואות תלמידים ותלמידות דרך משקפיים אוהבים ועם דאגה אמיתית לכל אחד/ת. הדהים אותי שזה הדהים אותי. לא רק המאבקים למען תכני לימוד שיכילו מזרחים ומזרחיות ונגד הסללת תלמידים מזרחיים למכונאות ותלמידות מזרחיות לתפירה חשובים, אלא גם מאבק על מערכת חינוך איכותית שמובילה להצלחה ודואגת לתחושת סיפוק. חינוך הוא מקצוע נשי, וזה יתרון שלא מנוצל דיו. הייתי רוצה לפגוש מורות ומנהלות שרואות בתלמידים ובתלמידות ילדים וילדות שלהן, שרוצות שהמשפחה הזאת תהיה מוצלחת ואוהבה. ככה הייתי רוצה.

***

ד"ר ישראלה בן אשר

יו"ר הוועדה למעמד האישה בהסתדרות, מרצה, מאמנת, ומנטורית לנשים

תשחררי!

הכרתי אישה צעירה, שגילמה את הדור החדש, זה שהגיע לעולם לאחר המהפכה הפמיניסטית וחרת על דגלו שוויון, זכויות ודוגמא אישית. לאותה אישה, נולדה במזל טוב בת. כשחזרה לעבודה החלו קשיים ותמרונים בין לבין - "ומה עם בן זוגך?" שאלתי. תשובתה הספונטנית הייתה: "מה, אני אתן לו לטפל בה?" נזכרתי במילות השיר "מחווה לאישה" של טהרלב המתאר גבר הנפרד בלילה טוב מבת זוגו, והיא "רגע" לפני שנכנסת לישון: "סוגרת את התריס ונועלת את הדלת / ממלאה במים את הקערה של הכלב / דוחפת למדיח עוד שלוש ארבע כוסות / בודקת אם נכנס איזה אימייל מאוחר / מגהצת לעצמה חולצה למחר, כותבת פתק למורה / מוציאה מהפריזר עוף להפשרה / משאירה צ'ק לוועד הבית בארון החשמל". אז יש לי בקשה חברות- **תשחררו!** אתן לא חייבות לעשות הכול. תנו גם לבן הזוג לעשות.

***

ליאורה לנגר

יו"ר נעמת תל אביב יפו, לשעבר יו"ר פורום המנהלות בתעשייה

נשות תל-אביב יפו התאחדנה!

כל בני האדם זכאים לשוויון הזדמנויות ללא הבדל דת גזע ומין, אולם תובנה זאת חסרת משמעות אם לא נעשות פעולות כדי להנכיח אופי רב תרבותי ודו-קיום הלכה למעשה בשטח. בעיר מעורבת כמו תל-אביב יפו, ניתן לעשות זאת לא רק באמצעות הפניית משאבים ויוזמות חדשניות לכלל קבוצות האוכלוסייה, אלא גם ביצירת חיבורים בין מגזרים שונים. בפעילות עם נשים חשוב להגיע לכמה שיותר נשים מכלל חלקי העיר: יהודיות, מוסלמיות ונוצריות, כדי לפתוח פתח לתהליכי הטמעת מודעות לשוויון, לצדק מגדרי ולאינטרס משותף וכדי ליצור חיבור ביניהן. יש צורך בפעולות יזומות כדי לנפץ את הבועה, לאפשר היכרויות בין מגוון נשים וליצור קבוצה גדולה, שיש בה אינטראקציה ושיתופי פעולה המייצרים כוח נשי בשטח.

יחד נוכל להפוך חזון של שוויון מגדרי ומעמדי למציאות של ממש.

***

מוזיין עבד אלחלים

סטודנטית ל-MA במגדר, רכזת בפרויקט עתידה - לשילוב נשים ערביות בעבודה

על חשיבות הצטרפותן של נשים ערביות לשוק העבודה

למרבות הנשים הערביות יש מוטיבציה לצאת לעבוד ולפרוץ את מעגל העוני בו הן שרויות, אלא שרצון זה נתקל בחסמים רבים.

ראשית, היעדר תחבורה ציבורית בכפרים וביישובים שתקל עליהן את הגעה למקומות עבודה או לימודים. העובדה שלחלק קטן מהנשים הערביות יש רשיון נהיגה מוסיפה על קושי זה. שנית, תפיסה חברתית שרואה את תפקידה העיקרי של האישה בגידול ילדים, בבישול ובתחזוק הבית מותירה את בן הזוג מפרנס יחיד. בנוסף, קיימת אפליה ממסדית, מחסור בהזדמנויות, ניצול הנשים כקבוצות מיעוט והיצע שכר נמוך.

מניסיוני, העבודה מעצימה, מעשירה את הידע, מעניקה תחושת הצלחה וסיפוק וכמובן גם מאפשרת עצמאות כלכלית. אני מאמינה ביכולת לחולל שינוי באמצעות עבודה משותפת להעלאת המודעות, ופעולה עם הגורמים האחראים ליצירת מקומות עבודה ראויים.

***

נורית חג'אג'

מנחת קבוצות למנהיגות נשים. פעילת שלום חברתית מזרחית. אם לאביב

לבתי היחידה ולבנותי הרבות,

והייתן באחרית הימים, מתבוננות במראה, בקפלי בטנכן, בקמטי פניכן. רואה תשוקת ניסיונכן, פיתויי עברכן. נכונות תהיו.

רציתי לחלום איתכן על חזון העצמות היבשות, המצפות לרטיבות שתפשוט בגופכן, לשוב ולהיות נערות. לא אציע קרם מהפכני, לייזר או כל המצאה אחרת להפוך את עורכן.

משום ש"האישי הוא הפוליטי", אציע תבנית פשוטה. ולשם הדגמה, אחזור לקמטיהן של נשים מבוגרות המתקשות להשתלב בעולם העבודה. הנשים מודעות ליתרונותיהן ולחסרונותיהן, אך אינן מוזמנות להציג אותם. ומה אם יתגמלו מעסיקים ומעסיקות הבוחרים לשכור את שירותיהן? הדבר תקף גם להגדרות נוספות של נשים מודרות.

לא מספיקה מודעות, הכרה ורגישות. נדרשת מדיניות שתעודד, תחייב ובכך תשנה. והייתן באחרית הימים הולכות בדרך. לא מביטות אחור. לא הופכות לנציב מלח ולא "מתוקות" לעוברים ושבים.

***

נטע דנציגר-אפשטיין

מאמנת מוסמכת, מאמינה גדולה באהבה

להיות רווקה חופשייה

בתקופה האחרונה תופעת הרווקות הולכת ומתרחבת, עד כי במדינת ישראל כיום כל מבוגר שלישי מוגדר רווק או רווקה שמעולם לא התחתנו. בעוד שסטטוס הרווק נחשב מאז ומתמיד כסוג של מעמד נחשק המעיד על בחירה חופשית להימנע מזוגיות, הרווקה תוגה בשלל תפיסות סטריאוטיפיות, כאילו לא צלחה במשימת חייה. בפועל, הרבה נשים מקסימות, מוכשרות ומבריקות הינן רווקות מתוך בחירה.

מה שמאתגר את היכולת לשאת את סטטוס הרווקה בגאווה הוא הקושי להיות עצמאית כלכלית. כאשר שכן הממוצע של נשים עומד על 66% משכרם הממוצע של גברים, האפשרות לממש את חופש הבחירה נפגמת.

הרווקה בימינו אינה שייכת לקבוצת שוליים חריגה, אלא מהווה חלק מהותי בחברה. כוחה יתממש במלואו ברגע שיושג שוויון בשכר. רק אז בחירתן של נשים תהיה אמיתית ושלמה.

לחיי חופש הבחירה!

***

סמדר זמיר

במאית ותסריטאית

זו לא אני שעומדת שם

כשאני פותחת טלוויזיה או הולכת לסרט, זו לא אני שעומדת שם חצי עירומה בשפתיים משורבבות. האישה שם היא לא חברה שלי, לא אימא שלי, גיסתי או הבת שאולי תיוולד לי. זה בסדר שהיא שם. אני אוהבת אותה. היא יפה. מאוד יפה. ובודדה. ואני רוצה לראות לצידה את כל אותן נשים שהכרתי במהלך חיי: שמנות, רציניות, מצחיקות, מיוחסות, כהות, פטפטניות, בהירות, עשירות, חצופות, עניות, בוצ'ות, פועלות, מוחלשות, מנהלות, משכילות, חכמות, אכזריות, מלאות שמחת חיים ורגש. אני רוצה לראות אותן עוברות תהליך. מתפתחות. אוהבות, שונאות, נכנעות, נלחמות, חיות. ביום בו נשים על המסך תהיינה דומות למקור, כלומר לנשים אמיתיות, סיימנו. השלמנו את המהפכה הפמיניסטית. עד אז אנחנו חייבות לספר, לראות ולקדם כמה שיותר סיפורים של נשים, על נשים, כל הנשים.

***

עדה לזורגן

מאפרת בין לאומית ובעלת בית ספר לאיפור, פעילה בהתנדבות למען קשישים

נשות ישראל מתאגדות למען הקשישים

בתור ילדה לניצולי שואה היה חשוב לי להצטרף לפעילות בקרן לניצולי שואה ופעילות למען קשישי ישראל. נחרדתי לגלות שמתוך 200 אלף ניצולים שעדיין חיים, כ-50 אלף מצויים מתחת לקו העוני. ממשלת ישראל מחזיקה 80 מיליון יורו פיצויים מגרמניה השייכים לניצולי השואה, ומשלמת לקשישי ישראל רק 1,800-2,500 ש"ח לחודש. הסכום אמור להספיק למזון ולתרופות. בושה! הקשישים בודדים, חולים, רעבים וחיים בדיוור מוזנח. החזון שלי הוא שנתאחד, כל אישה ואישה בישראל, ונקים אגודת כוח נשי שתחליט בכל פעם מה הרצונות ודחיפות הדברים שהממשלה צריכה ליישם. אם הממשלה לא תעמוד במשימה, נשבית את המשק יום בשבוע עד שנקבל את הזכויות שמגיעות לנו. הדבר הדחוף ביותר הוא לכבד את הקשישים שלנו, כדי שיזדקנו בכבוד.

***

עפרה אור

דוקטורנטית למגדר, פעילה חברתית, תרפיסטית ומאמנת אישית לכתובה

לא בלות – בשלות!

אחת התופעות שמקוממות אותי היא הפיכתן של נשים בגיל חמישים-שישים לשקופות מבחינה חברתית. עם סיום גיל הפריור, מסתמן כי נשים מאבדות את ההצדקה לקיומן ומיוצגות כ"בלויות". גיל המעבר מכונה בשפה העברית (בלבד!) ובעגה הרפואית "גיל הבלות". זוהי תופעה שאין לה מקבילה בקרב גברים, שדומה כי הצדעיים הכסופים רק מוסיפים להם סקס-אפיל... הגישה הזאת לא תואמת את התחושה הפנימית שלי, כאשר דווקא בשנים האחרונות אני מצליחה לעשות שינויים מרחיקי לכת בכל תחום בחיי. אני סבורה שנשים רק משביחות עם הגיל ולכן אני מכנה את הגיל הזה "גיל הבשלות". אתן לא חושבות שהגיע הזמן לקרוא תיגר על האפליה הגילית המגדרית הזו הן בשיח החברתי-תרבותי והן בשיח שלנו בינינו לבין עצמנו, ולהרגיש טוב עם מי שאנחנו בכל גיל!?

***

רינה מנצור

פעילה חברתית לקידום נשים בקהילה, מקדמת זכויות אנשים עם מוגבלויות

לעיתים נדרשת דחיפה קלה

הנשים השונות שפגשתי במהלך חיי, שתרמו וסייעו לי להבין את עצמי ולהגשים את מטרוטיי, הובילו אותי להגדיר חזון וליצור מרחב המאפשר לנשים להפרות זו את זו, הן בפן התרבותי והן בפן המקצועי. לעיתים כל מה שנדרש הוא דחיפה קלה, תמיכה של אישה אחת לאחרת ומרחב המעודד ומאפשר תמיכה כזו.

מחובתן המוסרית והחברתית של נשים חזקות, שכבר בנו לעצמן קריירה וביססו את מעמדן הכלכלי, לעזור ולקדם נשים אחרות. ככל שנשים בישראל תתחזקנה כלכלית וחברתית, כך תתחזק ותשגשג החברה כולה. מלבד הפנייה והפעולה המתמדת להפיכת המדינה לכזו הדואגת לכלל תושביה, לרבות זכויות נשים, עלינו המשימה להפוך את החזון הזה למציאות.

***

שלומית ליר

חוקרת מגדר ומדיה חדשה, מנכ"לית פועלות ברשת, מהנדסת מחשבים

להיות הגיבורות של חיינו

בנעוריי הייתי תולעת ספרים. האמנתי שקיימת דרך אחרת לראות את העולם. ביקשתי לגלות ידע קסום על מה ששוכן מעבר ליומיומי, המוכר והבטוח. אז לא הבנתי את הסכנה של הליכה בדרך שסללו מילותיהם של אחרים, המספרים את החיים מנקודת מבט שלא תמיד עושה חסד לעוצמות הנשים.

כשהתחלתי לחיות את החיים, פגשתי את כל המהמורות והקשיים עליהם קראתי ואשר ראיתי כחלק נחוץ מתהליך קניית דעת. הם לא היו יפים במציאות כפי שתוארו בין דפי הספרים.

היום אני מבינה שברגע בו אנו מתחילות לכתוב ולהשמיע את הסיפורים שלנו, לתאר את העולם מנקודת מבטנו, לשתף בחוויות חיינו, ללהק לעצמנו תפקידים הולמים למידותינו, לייצר אלטרנטיבות מעוררות השראה לסיפורים שקיבעו את מקומנו בשולי העלילה והקנון הספרותי - אנחנו פועלות לתיקון חברתי והופכות לגיבורות חיינו.

***

שלי שטרך-שלו

פמיניסטית אקטיביסטית, תואר שני במגדר, מנחת סדנאות נגד אלימות מינית

בזכות חינוך שוויוני

אחת השאלות שאני שבה ונשאלת היא "בשביל מה לך כל הפמיניזם הזה?" כאימא, אני סבורה שאי אפשר שלא להיות פמיניסטית, וצריך לאפשר לכל נערה אותן זכויות השמורות לנערים.

אני רוצה לחיות בעולם שוויוני שבו לא נלמד את בנותינו רק נימוסים והליכות, אלא נדאג לממש את הפוטנציאל שיש בכל אחת. עולם שבו לא ניאלץ לחנך אותן לפחד, להיזהר, להימנע, ללכת רק בחבורה, לחשוש מלבוש חשוף ולא להאמין לבנים כי יש רק דבר אחד שהם רוצים....

עולם בו נערות תדענה שיש ביכולתן לעמוד על שלהן בכל מצב. עולם בו יקשיבו ויאמינו להן, גם כאשר הן מספרות את הסוד הנורא מכל. עולם בו לא קיים עוד קשר השתיקה. אם נתגייס להעיר על עוולות, לתקן מלשון זכר לנקבה, להשמיע את קולן של נשים שאין ביכולתן לזעוק ונפעל לחינוך בני נוער נגד אלימות מינית, השינוי אפשרי.

***

שרון לנגר

צלמת, שחקנית, ועורכת בתכנית "צינור לילה". לא בהכרח בסדר הזה

צילום צילום שעל הקיר

ובסוף, כולנו, אפילו נשים חזקות הנלחמות להשמיע קול, בבואנו להצטלם פתאום הכוח נעלם. בשנייה אנו הופכות לפגיעות ונכנעות למודל יופי של נעורים נצחיים, עור מתוח ללא דופי או פגם. מודל יופי נשי שהומצא בידי גברים.

מול המסך כולנו מצקצקות למראה סרטונים הממחישים את השקר ואת המניפולציה של תעשיית היופי, אך מול העדשה, גם אנחנו היינו רוצות. אותו הדבר. איפור מדוקדק; למתוח צוואר; לא להראות חניכיים; להכניס ת'ישבן; ובטן בפנים; שיער במקום; ורק מצד ימין; ורק מצד שמאל; ועדיף מלמעלה; להסתיר ת'כתמים; ת'קמטים; ת'פצעים; את הזמן. האימה, מלראות בפנינו את פני הגיל.

המצלמה. היא האויב הכי גדול שלנו ובה בעת המושיעה. היא מנציחה את ההזדקנות שלנו באופן אכזרי, ומנגד, מנציחה את הרגע הזה, רגע לפני שאנחנו מזדקנות אפילו עוד.

***